

Nr 387

Av herr **Börjesson** i Falköping, om en kampanj för bättre förebyggande hälsovård.

(Lika lydande med motion nr 359 i Första kammaren)

Ohälsa, sjukdom och en för tidig död kostar folkhushållet årligen miljardbelopp i form av direkta och indirekta utgifter och produktionsförluster. En betydande del av dessa kostnader — och mänskliga lidanden — skulle kunna begränsas med förebyggande åtgärder av skilda slag. Samhället har också insett detta och vidtagit omfattande åtgärder i förebyggande syfte.

Vi vill erinra om exempelvis läkarundersökningar av barn och skolungdom, vaccinering mot olika sjukdomar, arbetarskyddslagstiftning, trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder samt satsning på idrott och friluftsliv. Det bör även erinras om den informationsverksamhet på hälso- och sjukvårdens område som bedrivs av socialstyrelsens hälsovårdsupplysningsdelegation (HVUD).

Självfallet är det angeläget att samhällets hälsofrämjande åtgärder vidareutvecklas. En aldrig så väl utbyggd samhällelig hälsovård kan dock inte ge fullgott resultat utan en aktiv medverkan från varje enskild människa. Det gäller att engagera den enskilde för tanken att förbättra sin egen hälsa och förebygga sjukdomar.

Fördelarna med ett friskare folk är uppenbara. Produktionen stiger och välståndet ökar. Vårdhuskrisen kan hävas, mer pengar kan anslås till bostäder, u-landshjälp, vägar och allt annat som upplevs som väsentligt. För att uppnå större folkhälsa gäller det att hos de enskilda medborgarna skapa kunskap om och opinion för vilka åtgärder han eller hon själv skall vidtaga. Enligt vår uppfattning är det motiverat med — jämsides med en ökad satsning på förebyggande verksamhet, t. ex. flera idrottsanläggningar — en omfattande statlig och kommunal hälsovårdskampanj. Kampanjen bör främst påtala värdet av att motionera mera, vådan av felaktig kost samt fördelarna av en vad man kan kalla sund livsföring. Olika stimulantias skadeverkningar bör ägnas speciell uppmärksamhet. Kampanjen bör vara ett led i bekämpandet av det alltmer tilltagande missbruket av alkohol och narkotika. Ifrågasvarande kampanj är på intet sätt tänkt att ersätta den kontinuerliga information som bedrivs av skolan och andra samhällliga organ — främst HVUD. Den föreslagna kampanjen skulle snarare utgöra ett komplement och under en begränsad tidsperiod rikta den stora allmänhetens uppmärksamhet på värdet av en bättre förebyggande hälsovård. Om kampanjen lägges upp på ett riktigt sätt med anlitande av alla moderna massmedia finns det all anledning att tro

att många medborgare skulle stimuleras att motionera mera, förbättra sina kostvanor, begränsa användandet av stimulantia etc. i anledning av kampanjens propaganda.

Kampanjen bör sålunda vara brett upplagd och innehålla såväl ett upplysningsavsnitt som en aktivitetsskapande del. Lämpligen kan erfarenheterna från upplysningskampanjen kring högertrafiken utnyttjas. I hälsovårdskampanjen kan följande moment ingå:

1. Material i form av filmer, bildband, upplysningskrifter, broschyrer och affischer framställs av en central kommitté. Denna anordnar även i samarbete med Organisationssverige, rikskonferenser och kurser.
2. Genom speciella program i etermedia och annonser i pressen samt med anlitan- de av andra moderna reklammetoder föres kampanjens upplysning ut.
3. På lektionstid informeras eleverna vid alla utbildningsanstalter och alla värn- pliktiga.
4. På läns- och lokalplanet engageras alla organisationer för att vid möten och sammankomster föra informationen vidare. Olika aktivitetsskapande arrange- mang — t. ex. motionstävlingar — anordnas. Här finns erfarenheter från t. ex. proven för Simborgarmärket och Snöstjärnan att draga nytta av.
5. De centralt framställda filmerna visas som förspel på alla biografer.

Utöver massmedia, undervisningsväsendet och organisationerna är det av största vikt att näringslivet engageras i denna kampanj. Det sistnämnda bör inte vara svårt, då det för näringslivet är rent företagsekonomiskt riktigt att söka minska antalet sjukdagar genom hälsofrämjande åtgärder.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en utredning om en riksomfattande statlig propagandakam- panj för en bättre förebyggande hälsovård.

Stockholm den 27 januari 1970

Bengt Börjesson (cp)

i Falköping
